

راپورتى: ئىمانىي، فىكرىي، سىياسىي كۆمەللى ئىسلاھىي كوردستان

ameer.maktab@yahoo.com

/Alibapir

/Alibapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

عەلى باپىر

چاپى يەكەم

ameer.maktab@yahoo.com[/AliBapir](#)[/AliBapir](#)[/MediaAmeerOffice](#)www.alibapir.net

را پورتي

نيماني، فيكري، سياسيي

كومه ئي ئيسلامي كوردستان

---

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

راپورتی:

نیمانی، فیکری، سیاسی
کۆمه‌لی ئیسلامی کوردستان

عه‌لی باپیر

چاپی یه‌که‌م

ز ۲۰۱۰

ک ۱۴۳۱

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

ناوی نامیالکە: رپۆرتی: ئیمانی، فیکری، سیاسی کۆمهڵی

ئیسلامی کوردستان

نوسەر: عەلی باپیر

دیزاینی ناوهوه: عزالدين محمد

بەرگ: عزالدين محمد

نۆره و سالی چاپ: یهكهم ١٤٣١هـ - ٢٠١٠ز

تیراژ: (٢٠٠٠) دانه

له بهرپوهبهرایهتی گشتی کتیبخانه گشتیهكان ژماره ی سپاردنی (٢٣٧٨)
سالی (٢٠١٠) ی پی دراوه

پیشهکی

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على جميع الأنبياء والمرسلين، خصوصاً سيدهم وخاتمهم محمد المبعوث رحمة للعالمين وآله المهتدين بهداه أجمعين.

به پێزان ئەندامانی کۆمهڵی ئیسلامی، برائیان خوشکان! السلام عليكم ورحمة الله

ئەم نامیلکە یە بەردەستتان دەقی ئەو وتارە یە کە لە کۆنگرە ی دوو ه می^(١) کۆمه‌لی ئیسلامی دا وە ک راپۆرتیکی ئیمانی و سیاسی و فیکری بە ناوی مەکتەبی سیاسییە وە پیشکەشم کرد.

شایانی باسە کە لە بەر کە می کاتی تەرخانکراو نە گونجاو بە تێرو تەسەلیی قسە لە سەر بابە تە کان بکەین و زیاتر بە کورتی پوختی و گوشراوی قسە کراو و

---

(١) کە لە رۆژانی : (١٥ و ١٦ و ١٧) ی تە مووژدا لە هە ولێر بە سترا.

شەرح و شیکردنەوێ زیاتری بابەتەکان حەوالەیی عەقل و سەلیقەیی خۆتان و ئەو کتێب و بەرھەمانەم دەکەم کە لەو بابەتانەوێ خستوو منە پوو.

ھیواداریشم هەموو لایەکمان لە هەموو ئاستەکاندا بەو چوارچۆوە و هێلە گشتییانەوێ پابەند بین کە لە دوو توێی ئەم وتار و راپۆرتەدا هاتوون. چ لە پووی ئیمانی و مەعنەویی و چ لە پووی فیکری و چ لە پووی سیاسییەوێ.

لە خوای بە بەزەیی و بەخشەریش وەپارێمەوێ کە پۆژ بۆ رۆژی لە هیدایەت و توفیق و یارمەتی خۆی بۆمان زیاد بکات و وامان لێ بکات کە شایستەیی ئەوێ بین پاکسازی و چاکسازی یەکی پێشەیی لە کۆمەلگاکەماندا ئەنجام بدەین لەسەر ئاستی کوردستان و عێراقیش.

والسلام علینا وعلی عباد الله الصالحین

٢٧ی شەوالی ١٤٣٢ ک

٦ی تشرین یەکەمی ٢٠١٠ ز

هەولێر

سهرتا به خیرهاتنی گهرمی هه موو لایه که ده کم،
برایان و خوشکانی به پیزمان، وه له خوای پهروه دگار
داواکارم نه م کۆنگره یه مان نه و ئامانچ و مه به سته ی که
بۆی گری دراوه، به باشترین شیوه بینیتیه دی، که
بریتیه له گه شه پیدان و به ره و پیشبردن و فراوانترکردن و
چاکترکردنی کۆمه لای ئیسلامی، که کۆمه لای ئیسلامیش
خوای به خزمه تکاری دین و ژینی خه لک و میله ته که ی
ده زانیت، له چوارچیوه ی هه ری می کوردستان و عیراقیشدا.

به پیوستیشی ده‌زائم که سوپاسی پر به دل
ناراسته‌ی پیشمه‌رگه دیرینه‌کامنان بکه‌م، که به‌راستی

فیداکاری ئهوان، خهبات و شه و خونی ئهوان بوو، که بوو به داینه مۆ جوولینه ری ئه م حاله ته ئیسلامیه ی که له کوردستاندا هه یه، خوا پاداشتیان بداته وه، چ ئهوانه یان که ساغو سه لامه ت ده رچوون، چ ئهوانه یان به تایبه ت که که مته ندام بوون، ههروه ها سوپاسی سه رکردایه تی پیشوو، ئهوانه ی که له کۆنگره ی یه که مدا، متمانیه یان پیدرا، سه رکردایه تی و مه کته بی سیاسی، به پێویستی ده زانم که زۆر سوپاسیان بکه م، که به راستی هاوکاری باش بوون، که ئه م کارو کاروانه ئیسلامیه یان گه یانده ئه م مه نزلگایه، به زۆر هه له ت و هه له دیدا هینایان، زۆر هه ورازو نشیویان بپی، زۆر نا په حه تی و مو عاناتیان بینی، خۆپاگر بوون، نه له خشاو بوون، خوا به چاکترین شیوه پاداشتیان بداته وه، ئیمه ش پێویسته وه فاو سوپاسمان هه بیته بۆیان.

ههروه ها سوپاسی تیکرای ئه ندامان، مشوور خۆران، به وردو درشتیانه وه، له مه کته به کان، له مه له بنده کان، له

هه‌موو ده‌زگا و به‌شه‌کان، ده‌که‌م، خوا پاداشتیان بداته‌وه، که به ته‌ئکید به هاوکاری هه‌موو لایه‌ک ئه‌م کارو کاروان و پرۆژه ئیسلامیه به‌مپۆگه‌یشته‌وه.

وه زۆر سوپاسی که سانی‌کیش ده‌که‌ین که له ده‌ره‌وه‌ی چوارچێوه‌ی حیزب له‌گه‌ڵماندا مشوور خۆر بوون، هاوکار بوون، دڵسۆز بوون، که وه‌کو زۆرجار گوتووومه هه‌یانه له ئه‌ندامێکی مه‌کته‌بی سیاسی، یاخود سه‌رکردایه‌تی که‌مه‌تر دڵسۆزی و مشوورخۆری نه‌وادوه، خوا پاداشتیان بداته‌وه، ئه‌وانه‌ی که به پێشنیاریان، به پرهنه‌یان، به تێبینیان، به دڵسۆزییان، به هاوکاری ماددی و مه‌عنه‌وییان، پشتگیری هاوکارو ده‌ست بارگرمان بوون.

هه‌روه‌ها زۆر سوپاسی خه‌ڵک و جه‌ماوه‌ره مسوڵمانه‌که‌مان ده‌که‌م، که له‌گه‌ڵماندا بوون، له هه‌ورازو نشیوه‌کان، له ناره‌حه‌تییه‌کان، له گرفت و نه‌هامه‌تییه‌کاندا له‌گه‌ڵمان بوون، نه‌ک ته‌نها بۆ ده‌نگ دانه‌کان و بۆ

پېپتوانەكان، بەلكو بۆ خەم خواردن، بۆ ناپەحەتى
تەحەممۇل كردن لەگەڵماندا بوون، خوا پاداشتى ھەموو
لایەكیان بداتەو.

و ھە پاشانىش سوپاسى لێژنەى بالای ئامادەكارى و
سەرپەرشتىارى كۆنگرە دەكەم، و ھەموو لێژنەكانى
دىكە، و ھەموو ئەو بەرپزەنەى كە ھاوكار بوون، بۆ
سەرکەوتوانە ئەنجامدانى كۆبوونە گشتىيەكان، و
كۆنفرانسە ناوچەيەكان، و ھە خوا پشتیوان بێ بە ئەنجام
گەياندن و سەرخستنى ئەم كۆنگرەيەش.

دیمە سەر تەوەرەى يەكەمى وتارەكەم، كە
تەوەرەيەكى ئىمانىيە، لەژێر ناوونیشانى (بیرخستەو و
ئامۆژگارى) دا .

تهوهوهی یه کهم

تهوهوهیهکی ئیمانییه، له ژێر ناوونیشانی:

(بیرخستنهوهو ئامۆزگاری دا)

براو خوشکه به پێژه کانم!

تایبه ته ندیی ئیمه، جیا که ره وهی ئیمه وه کو
ئیسلامیی، له خه لک، له خه لکی دیکه ی که له گه لماندا له
گۆمه لگا که ماندا ده ژین، نه وه یه که ئیمه ئیسلامیین، واته
ئیمه به ئیسلام پێ ده که ی، له ئیسلام وه بریاره کانمان
سه رچاوه ده گرن، ئا راسته کانمان هه لده هینجین، وه بۆ
ئیسلام هه ر که ت ده که ی، وه له چوارچۆیه ی ئیسلامدا
ده مانه ویت جم و جۆل بکه ی، وه له ژێر چه ترو سایه و
سێ به ری ئیسلامی شدا، ده مانه ویت میله ته که مان
به خته وه ریکه ی، به خته وه ری دنیا، سه رفرازی دوا پۆژ.

بۆیه بهر له هه رشتی، پێویسته ئیمه پاستیه
ئیمانییه کانمان هه میسه له دل و میشکدا دره وشاوه بن،
هه میسه له بیرمان بن:

یه کهم پاستیی: که من ده مهوێ بیر خۆم و ئیوه شی
بهینمه وه، ئه وهیه که ئیمه بۆ تاقیکرانه وه
خولقینراوین، خوا (سبحانه و تعالی) له سۆ سووپه تی
قورئاندا ئه م پاستیه دوپات ده کاته وه: له سووپه تی
(هود) ئایه تی (٧) داو له سووپه تی (الكهف) ئایه تی
(٧) دا، وه له سووپه تی (الملك) ئایه تی (٢) دا.

بۆ نموونه: له سووپه تی (الملك) دا ده فه رموێ: ﴿الَّذِي
خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا...﴾ (٢) الملك ﴿،
واته: ئه و خواجه ی که ژیان و مردنی گێپاون، تا کو
تاقییتان بکاته وه کامه تان کرده وه ی باشته، که واته
با بزانی ئیمه هه میسه له ژێر چاودێری داین، له
تاقیکردنه وه داین، وه کو چۆن ئیستا ئیمه له م هۆله دا

کۆبووینەتەو، بەهەمان شیۆه له هۆلێکی گه‌وره‌تریش
داین، که ئهم سهر زهمینه‌یه، به‌مه‌به‌ستی
تاقیکرانه‌وه، به‌چی تاقی ده‌کړیینه‌وه؟ به‌وه که داخۆ
کامه‌مان ده‌توانی کړده‌وه‌ی باشت‌ر ئه‌نجام بدات،
کړده‌وه‌ش (عمل) له به‌کاره‌ینانی قورئاندا، هم نیه‌تی
نیو دل، هم ده‌رپرینی زمان، هم جموجو‌لی
ئه‌ندامه‌کانیش ده‌گړیته‌وه.

پاستیی دووهم: که ده‌مه‌و‌یت بیر خۆم و ئیوه‌شی ب‌خه‌مه‌وه
ئه‌وه‌یه که، ئیمه به ئیمان له دنیا‌دا به‌خته‌وه‌ر ده‌بین و
له دوا‌پۆ‌دا سهر‌فراز ده‌بین، خوا ده‌فه‌رموی:

﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾﴾ الْمُؤْمِنُونَ، واته: به‌ پاستی
ئیمانداران سهر‌فراز بوون، ئیمانیش ئه‌و حه‌قیقه‌تانه‌یه،
که خوا ناردوونی، له پێی وه‌حیه‌وه‌و به‌ عه‌قل ده‌رك
ده‌کړیو، به‌ دل قبول ده‌کړیو په‌سه‌ند ده‌کړیو به
زمان دانیان پێ‌داده‌هینری، وه به‌ جه‌سته‌و به‌

ئەندامەکانیش جێبه جێ دەکرێن، ئیمان دەبێ هەر
چوار پیکهینه ره که ی هه بن.

پاستیی سێیه م: ئه وه یه که ئیمه به ته قوا لای خوا
خۆشه ویست ده بین و به ته قوا ده بین به دۆستی خوا،
خوا (سبحانه و تعالی) ده فهرموی:

﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ﴾ (الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ) (١٢)

یونس: واته: ئاگادار بن دۆستانی خوا نه ترسیان
له سه ره، نه په ژاره داده گرن و خه فته ده خۆن، ئنجا
ئایا نه وانه کین؟ ﴿الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ﴾،
ئه وانه ی ئیمانیان هیناوه و پارێزبان ده کرد. پارێزکردن
یانی چی؟ یانی: له خۆ وریا بوون، شتێک نه که ی خوا
پێی ناخۆش بێ، جا خوا دوو شتی پێ ناخۆشن:
فه رزه کانی بچوینی و قه ده غه کانی بشکینی.

کهواته: ته قوا پابه ندیی به شه ریعه ته وه، هه مووی ده گرێته وه.

راغبی ئه صفه هانی له پیناسه ی ته قوادا ده لئ: (وصار التقوی فی اصطلاح الشرع حفظ النفس عما یؤثم)، واته: ته قوا له زاراو هی شه رعدا بریتییه له خۆپاراستن له هه ر شتیکی گونا هبار که ر.

ئنجا ئینسان به دوو شت گونا هبار ده بی:

* شتی خوا فره زی کردوه بیچوینئ.

* وه شتی که قه ده غه ی کردوه، توخنی بکه وی و

قه ده غه کانی خوا بشکینئ.

به لئ نه گه ر نه هلی ئیمان و ته قوا بین، به ئه ندازه ی ئیمان و ته قوامان هه یه، نه هلی خواین و دۆستی خواین، (سبحانه و تعالی) و ئاشکرا شه که خوا دۆسته کانی خۆی خۆش ده وی و لێیان پازیی و پازیشیان ده کات،

دیاره پەزنامەندی خواش بەپاستی بەرزترین هیواو
گەرەترین مەبەستیکە، کە ئینسان لە دنیادا
بە دەستی بێنی، وەك خوا فەرموویەتی: ﴿... وَرِضْوَانٌ
مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ...﴾ (٧٢) التوبة ﴿...﴾، ئایا چ شتێک لەو
گەرەترە تۆ لە دنیادا خوا بە پەسندکراوی لە قەڵەم
بدات و لێت پازی بێ، وە لە دواڕۆژدا بتخاتە
شوێنیکەو کە بۆ دۆسته پەسندەکانی خۆی ئامادە
کردووە کە بەهەشتە پازاو و نەبپاوهکاننی؟!

پاستی چوارەم: بریتییه لە ئەخلاق و رهوشتی بەرزو
جوان:

بەپێزان! بڕایان و خوشکان!

ئەگەر تەقوا لە ئیمان پەیدا دەبێت، ئەخلاقیش
بەراستی لە تەقواوە ئیمانەو پەیدا دەبێ، خوا
(سبحانه و تعالی) لە سووپەتی ابراهیم دا دەرئەرموئ:

﴿أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ﴾ (٢٤) إبراهيم، دهفهرموئ: سه رنج ناده ی چۆن خوا (سبحانه و تعالی) وینه ی وشه یه کی به رزو به پیژی هیناوه ته وه، به دره ختیکی به ره که تدارو به ره مدار، په گو ریشه که ی له زه ویدا چه سپاوه و لقو پۆپه که ی به ره و ئاسمان به رزیوته وه، هه میسه به رومیوه ده رده کات به فه رمانی په روه ردگاری، دیاره په گو ریشه که ئیمان و عه قیده یه، لقو پۆپه کان طاعه ت و پا به ندیه به شه ریه ته وه، میوه و به ره می دره خته که ش، که دره ختی دینداری و موسلمان ته ی یه بریتیه له ئه خلاق و ئاکار و ره وشتی جوان و په سه ند.

ئنجا ئیمه به ئه خلاقى جوان، برایان و خوشکانى به ریز! ده بینه خو شه ویستی خوا، ته ماشا بکه ن خوا چی ده فه رموئ: له سووپه ی به قه په ئایه تی (٢٢٢) دا ده فه رموئ:

﴿...إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ﴾

واته: بێگومان خوا که سانیکی خوشدهوی که زۆر بۆ لای خوا دهگه پینهوه، وه که سانی که خۆیان پاک دهکهنهوه، له چی؟ له شتی خراپ، له پیسی ماددی و مهعنهویی خۆیان پاک دهکهنهوه، ههروهها خوا ههه له سووپهتی بهقهردهدا دهقهرموی: ﴿وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ

يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾ (١١٥)، واته: وهچاکه بکهن، بێگومان خوا چاکهکارانی خوشدهوی، دهتهوی خوا خوشی بوئی؟ چاکهکار به، چاکه بلێ و چاکه بکه، له گهه هه موو کهس، به لکو له گهه هه موو مهخلووقهکان.

پیغه مبهری ئیمه (عليه الصلاة والسلام)، نازناوو عینوانیک که پێی دهناسریت چیه؟ ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ (١٠٧) الانبیاء، پیغه مبهری ئیمه سهلات و سهلامی خوای له سهه ربی، تهنیا رهحمهتی

به رجه ستهی خوا نه بوو بۆ ئیمانداران، به لکو بۆ هه موو جیهانیان به کافرو موسلمانانه وه، به لکو به جین و ئینسه وه، به لکو هه ندی له زانیان ده لێن بۆ ژيانداران و دارو دره ختیش، چونکه به هاتنی موچه ممه د (عليه الصلاة والسلام) و هینانی ئه و په یامه خوا ییه، مه خلووقات هه مووی که وتنه حاله تی سیلم و ناشتی له گه ل یه کتر، که وتنه حاله تی ته بایی، عه داله ت چه سپی، به لێ تیکرای نارێکییه کان لاده چن، کاتی شه ریه تی موچه ممه د (عليه الصلاة والسلام) که خوا پییدا ناردوه به رقه رار ده بی.

هه روه ها خوا ده فه رموی: ﴿...وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ﴾

﴿١٦١﴾ آل عمران ﴿﴾، واته: خوا خۆپاگرانی خۆشده وێ،

وه فه رموویه تی: ﴿...إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ﴾ ﴿١٥٩﴾

﴿١٥٩﴾ آل عمران ﴿﴾، واته: خوا ئه وانه ی خۆشده وێ که پشت به خوا ده به ستن.

که واته به له خۆدا هێنانه دی رهوشت و سیفته به رزو
په سه نده کان ده بینه خۆشه ویستی خوا، هه روه ها
ده بینه خۆشه ویستی خه لکیش، چونکه خوا (سبحانه و
تعالی) ده فره موئ: ﴿وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ
أَدْفَعُ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ
وَلِيٌّ حَمِيمٌ﴾ (٣٤) فصلت، واته: چاکه و خراپه وه ک
یه ک نین، به کام خه سه له ته ی هه ره چاکه شتی خراپ
پال پێوه بنی (ئه گهر که سیك قسه ی خراپی له گه ل
کردی، هه لۆیستیکی خراپی له به رامبه ردا نواندی، به
کامه خه سه له تی جوان و چاکتره، به کامه ته عبیری
به رزو شیرینتره، خراپه که ی ئه و ده فع بکـه
﴿فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ﴾،
که سیك که له نیوانی تۆ و ئه ودا دوژمنایه تی هه یه،
ده بیته دۆستیکی نزیک، (خۆشی ده وێی چونکه هه ست
ده کات به چاکه ی تۆ به سه ر خۆیه وه) هه لبه ته ئه وه ش

به پاستی بۆ هه موو کهس مه یسه ر نابێ، زهخت له خۆکردن و فشار له خۆکردنی دهوێ، ئه مهش بیگومان له مهیدانی مامه له کردن دایه، نهك له مهیدانی پووبه پووبوونه ودا، نهك له مهیدانی شه پێ فرۆشتناندا، که ئه وه بازارێکی دیکه یه و یاسایه کی دیکه ی پێویسته .

پاشان ئیمه به ئه خلاق و رهوشتی جوان ئیمانی خۆمان تهواو دهکەین، به لکو به لگه و شایهت له سه ر تهواوی ئیمان پهیدا دهکەین، پێغه مبه ر علیه الصلاة والسلام دهفه رمویت: ((ان من خیارکم احسنکم خلقاً)) رواه البخاري ومسلم، له چاکترینتان ئهوانه که ئه خلاقیان جوانتره، رهوشتیان بهرزو په سه ندتره، ههروه ها دهفه رمویت: ((اکمل المؤمنین ایمانا احسنهم خلقاً، وخیارکم خیارکم لنسائهم)) ترمذی گێراویه ته وه به سه حیجی داناوه، دهفه رموێ: ئیمان تهواوترین ئیمانداران ئه خلاق جوانترینیانه، (سهنگی مهحه کی

ئیمان بریتییه له ئەخلاق، بریتییه له رهوشتی بهرزو پهسه‌ند. ده‌ته‌وێ خۆت هه‌سه‌نگی ئیمانێت چهنده دیندارییێت چهنده؟ بزانه ئەخلاقێت چۆنه، ئاکارت چۆنه؟ ره‌فتارت چۆنه؟ له‌گه‌ڵ خۆتدا، له‌گه‌ڵ ده‌رویه‌رت، له‌گه‌ڵ دۆست و دوژمنێت له‌ هه‌موو بازنه‌کاندا، وه‌ ده‌فه‌رموێت: باشت‌رینتان باشت‌رینتان بۆ هاوسه‌رانتان، به‌ راستی ئەخلاقێ به‌رز له‌ مامه‌له‌کردنی ئینسان له‌گه‌ڵ هاوسه‌ریدا زیاتر ده‌رده‌که‌وێ، بۆیه پیغه‌مبه‌ر (عليه الصلاة والسلام) وا ده‌فه‌رموێت.

پاستیی پێنجهم: که ده‌مه‌وێ بیر خۆم و ئیوه‌شی ب‌خه‌مه‌وه، ئیمه‌ ده‌بێ برایه‌تی و پێزو خۆشه‌ویستی و دڵسۆزی بۆ یه‌ك له‌ هه‌موو بازنه‌کاندا له‌ ئەوله‌ویه‌تی کارمان بێت، له‌ هه‌موو بازنه‌کاندا، واته‌: بازنه‌ی کۆمه‌ڵی ئیسلامییدا، له‌ بازنه‌ی ته‌وژمی ئیسلامییدا، له‌ بازنه‌ی خه‌لکه‌ موس‌لمانه‌که‌ماندا، له‌ سه‌ر ئاستی هه‌ریم، له‌ سه‌ر ئاستی عێراق، له‌ بازنه‌ی موس‌لمانانی دیکه‌ی

ده‌ووبه‌رو دنیا‌دا، ئێمه پێویسته به‌ براه‌تی، به‌ دڵسۆزیی، به‌ پێزو خۆشه‌ویستی له‌ گه‌ڵ یه‌ک‌دا ره‌فتار بکه‌ین، چونکه‌ خوا (سبحانه‌ و تعالی) نازناوی براه‌تی بۆ ئێمه‌ بپارداوه‌ ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ...﴾ (١٠) الحجرات ﴿إِنَّمَا﴾ ئه‌داتی چه‌ صرو ئیثباتی پێده‌لێن: واته‌ بپواداران به‌س بران، ئه‌گه‌ر بپوادارو، ئیماندار بن، ده‌بێ پێکه‌وه‌ به‌س برا بن، یاخود هه‌ر بپواداران بران، واته‌: براه‌تی پاسته‌قینه‌، ئه‌گینا خه‌لکی تریش له‌ گه‌ڵماندا براه‌ی، ئه‌وه‌ش که‌ ئیمانی به‌ ئیسلام نیه‌ براه‌ی به‌لام براه‌ی قه‌ومیه‌یه‌، براه‌ی نه‌ژادیی و په‌گه‌زییه‌، وه‌کو خوا ده‌فه‌رمویت: ﴿وَإِلَى عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا...﴾ (٦٥) الأعراف ﴿وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا...﴾ (٧٣) الأعراف ﴿وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا...﴾ (٨٥) الأعراف، له‌ حالیک‌دا که‌ هیچ کام له‌ (عاد) و

(سه‌موود) و (مه‌دیه‌ن) بپوایان به (هود) و (صالح) و (شعیب) -علیهم‌السلام- نه‌هێناوه، به‌لام خوا به‌ برایانی له‌قه‌له‌م داوێ، واته‌ له‌ په‌گه‌زو له‌ په‌چه‌له‌كو نه‌سه‌به‌وه برا بوون، به‌لام برایه‌تی ئیمانی و عه‌قیده‌یی برایه‌تییه‌کی ته‌واوه، برایه‌تییه‌کی به‌رده‌وامه‌.

پاستیی شه‌شه‌م: ئه‌وه‌یه‌ که ئێمه‌ خۆمان به‌ خاوه‌نی

که‌م وکووپیی بزانی، به‌لام به‌ی نائومی‌د بوون.

هه‌ر که‌سی‌ک لاف‌ی ئه‌وه‌ لیب‌دات که‌ هه‌له‌و که‌م وکووپیی نیه‌ خۆی نه‌ناسیوه، خوا (سبحانه‌و تعالی) ده‌فه‌رمو‌یت: ﴿... فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى﴾ (النجم ٣٢)، واته‌: خۆتان ته‌زکیه‌ مه‌که‌ن، خوا زاناته‌ به‌وه‌ی پارێزکاره‌، واته‌ خۆتان پێ چاک نه‌بی، جا خۆ ته‌زکیه‌ کردن به‌ قسه‌، نه‌هی لیکراوه‌، به‌لام خۆ ته‌زکیه‌ کردن به‌کرده‌وه‌ فه‌رمانی پیکراوه‌،

یانی چی؟ یانی: به قسه مه‌لێ چاکم، به‌لام به‌کرده‌وه
خۆت چاک بکه، خوا ده‌فه‌رموی: ﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّهَا
﴿٩﴾ الشمس﴾، واته: به‌پاستی ئه‌و که‌سه‌ی خۆی
پاک و چاک کردوه سهر‌فرازه، ﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّيْ﴾ ﴿١٤﴾
الأعلى﴾، واته: به‌پاستی ئه‌و که‌سه‌ی خۆی ته‌زکیه
ده‌کات، خۆی پاک و چاک کردوه، سهر‌فرازه، به‌لێ،
ئێمه ده‌بی خۆمان به‌هه‌له‌کارو گونا‌ه‌بار بزانی،
به‌شهر وایه پیغه‌مبه‌ر (عليه الصلاة والسلام)
فه‌رمویه‌تی: ((کل بني آدم خطاء))، واته: هه‌موو
ئاده‌میزاده‌کان خه‌تا‌کارن، هه‌له‌کارن، به‌لکو زۆر
هه‌له‌کارن، (خَطَّاء) صیغه‌ی موباله‌غه‌ی (خاطيء)،
واته: زۆر هه‌له‌ ده‌که‌ن، به‌لام ((وخير الخطائين
التوابون)) رواه أبو داود، باشت‌ترین هه‌له‌کاران ئه‌وانه‌ن
که ده‌گه‌رێنه‌وه، ئه‌ماشای بکه‌ن براو خوشکه
به‌رێزه‌کان، ته‌ماشای سه‌روه‌ری پیغه‌مبه‌ران (محمد)

(عليه الصلاة والسلام) بکهن، وه ته ماشای هه موو
پیغه مبه ران (عليهم الصلاة والسلام) بکهن، ویردی سه ر
زمانیان گه پانه وه لای خوايه، ته و به کردن و، په شیمان
بوونه وه یه، داوای لیپوردن کردنه له خوا، هه ر له
ئاده مه وه تا خاته م، ئه وه چ ده گه یه نی؟ ئه وه
ده گه یه نی که پیغه مبه ران، وه نه بی له هه موو خه لك
گونا هبارتر بووین، نه خێر، له هه موو که س چاکتر
بوون، له هه موو که س بی گونا هتر بوون، به لکو گونا ه
به و مه فهوومه ی ئیمه هه ر نه یانبوو، پیغه مبه ران
(عليهم الصلاة والسلام) له سه ر پای زۆریه ی زانایان
گونا ه ی گچکه شیان نه بووه، به لکو به س هه له ی
ئيجتیهادییان هه بووه، به لام ئینسان تا له خوا
نزیکتربی، خۆی به که مه تر خه متر ده زانی، چونکه تا له
خوا نزیکتربی، زیاتر ده زانی، خوا چه ند گه وره یه
(سبحانه و تعالی)، چه ند به رزه، چه ند مه زنه، چه ند
چاکه ی شایسته یه، چه ند به ندایه تی بی خلتی

شایستهیه، زیاتر ههست به خهتاباری و گوناھباریی
خۆت دهکهی، بهلام به پێچهوانهوه ههتا له خوا
دووێتر بی، خۆت پێ چاکتر دهبی، بهلێ ههتا له خوا
نزیکتربی زیاتر ههست به کهمهتر خه میی خۆت دهکهی،
بۆیه پێغه مبهری ئیمه (عليه الصلاة والسلام) سلاوی
نوێژی ده دایه وه (٣) جار پێش هه موو شتی
ده یفه رموو: ((استغفر الله، استغفر الله، استغفر الله))،
ده یفه رموو: داوای لیبوردن له خوا ده که م، وه له
کاتی کدا که گه وره ترین کاری نه جامدا له
نیوه دوورگی عه ره بییدا که بریتی بوو له ئازادکردنی
مه که که، قه لای شیرک و کوفر، خوا (سبحانه وتعالی)
ده فهرموی چی؟

بسم الله الرحمن الرحيم ﴿إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ
وَالْفَتْحُ ۝ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ
أَفْوَاجًا ۝ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ

تَوَّابًا ﴿٢﴾ النصر، واته: به ناوی خوای به به زهیی به خشنده، هه رکات یارمهتی خوا هاتو دهروازه کانی شاری مه ککه کرانه وه، وه خه لکت بینی پۆل پۆل هاتنه نیو ئایینی خواوه، ئه وه به ستایش کردنه وه پهروه رڭگارت به پاک بگره و داوای لیبوردنی لیبکه به راستی خوا زۆر تۆبه وه رگره.

ئیمهش ده بی وابین، ده بی خۆمان به هه له کارو کرچ و کال و گونا هبار بزانی، به لام نا ئومید نه بین... نا ئومید نه بین له خۆمان، ده ست له خۆمان نه شوین، چونکه شه یتان بو دوو شت له ئینساندا ده گه پئ:

١- له رحمهتی خوا نا ئومیدی بکات، له کاتی هه له و گونا هدا.

٢- به کرده وهی چاکی خۆی مه غروری بکا و له خۆی بایی بکات له کاتی چا که و طاعة تدا.

پاستیی ههوتهم و گۆتایی: ئهوهیه که ئیمه باوه پمان به
خۆمان بئو و متمانه مان به خۆمان بئو، به لام به بئو
له خۆبایی بوون، ههه کهس باوه پێ به خۆی نه بئو،
متمانه ی به خۆی نه بئو، هیچی له دهست نایه، ههیه
واده زانی ئینسانی پارێزکارو صالح ئهوهیه بلئو: من
هیچ نیم، ههه هیچم پێ ناکرئو. که سێک خۆی به هیچ
دانئ ههه ده بیته هیچ، نه، خۆت پێ هیچ نه بئو، تو
شتی، ئهتو شتیکی خوا دروستی کردووی، به لام
خۆت پێ هه موو شت نه بئو، خۆت پێ شت بئو، به لام
خۆت پێ هه موو شت نه بئو، باوه پت به خۆت بئو، به لام
له خۆت بایی مه به، ئیمه ده بئو وایین، خوا (سبحانه و
تعالی): له سهه زمانی (یعقوب) (علیه السلام)
فهرموویهتی: ﴿... وَلَا تَأْتِسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا
يَأْتِسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ﴾ (٨٧) یوسف،
واته: ناو می دمه بن له به زهیی خوا، بیگومان ته نیا

کهسانی بێ پروا له بهزهیی خوا ناوومێد دهبن، وه پێغه مبه ریش (عليه الصلاة والسلام) ده باره ی ئه وه که پروادار ده بێ متمانه و باوه پی به خۆی بێ، سیه ی به خۆی بێ، ده فهرموی: ((المؤمن القوي خير واحب الى الله من المؤمن الضعيف وفي كل خير، احرص على ما ينفعك واستعن بالله ولا تعجز)) رواه مسلم، واته: (پرواداری به هیز چاکتره وه له لای خوا خوشه و یستتره له هی بێ هیز، به لام هه ر کامیکیشیان هه ر خیری تێدایه، ﴿مادام هه ر ئیمانداره خیری تێدایه به لام وا باشه هه ر به هیز بێ، له پووی عیلمیه وه له پووی فیکرییه وه له پووی ئیمان و ته قوا و ئه خلاق و ئیداری و سیاسی و له هه موو پوویه که وه هه ولده به هیز بێ﴾ ئینجا ده فهرموی: سوور به له سه ر شتی که سوودت پی ده گه یه نئ، وه پشت به خوا ببه سته و ده سته پاچه مه به، ﴿واته ده ست به خۆدا بهر مه ده وه و بێ هیزو بێ توانا مه به﴾ وه پێغه مبه ر (عليه

الصلاة والسلام) له دووعای زۆر مه شهووری خۆیدا ده یفه رموو: ((اللهم اني اعوذ بك من الهم والحزن، واعوذ بك من العجز والكسل، واعوذ بك من الجبن والبخل، وأعوذ بك من غلبة الدين وقهر الرجال)) متفق عليه، واته: ئه ی خوايه په نات پێده گرم له خه مه ت و په ژاره، وه په نات پێده گرم له نه توانین و ته نبه لێ، وه په نات پێده گرم له ترس تۆکی و پژی، وه په نات پێده گرم له که وتنه بن قه رزو سته م و چه وساندنه وه ی پیاوان.

پوخته ی قسان: براو خوشکانی ئاماده بووانی کۆنگره ی دووه می کۆمه لێ ئیسلامی!

به نسبه ت راستی یه ئیمانییه کانه وه کورته که ی ئه وه یه که ئیمه ته ماشای قورئان بکه ی و قورئان بکه ی به ته رازوو، قورئان چه نده ی پانتایی ته رخا ن کردوه بۆ هه ر شتێک، له قه ده ر ئه و پانتاییه ئیمه گرنگی پێ ده ی ن، قورئان له چه ند شویندا باسی ئیمان ده کات، له چه ند

ئایه تدا باسی ته قوا ده کات، له چه ند شوین باسی سه برو
یه قین ده کات، باسی عیبادت ده کات، باسی ئه خلاق و
رهوشتی به رزو جوان ده کات، باسی پشت به خوا به ستن
ده کات، باسی باوه پ به خۆبوون ده کات، باسی
ئاماده کردنی هیژ ده کات، با ته ماشای قورئان بکهین،
قورئان پێوه رو ته رازووێه، به ئه ندازه ی گرنگیدانی
قورئان، با ئیمه ش گرنگی به شته کان بدهین، وه به
ئه ندازه ی ئه وه که قورئان که متر بایه خی پێداون با
ئیمه ش که متر بیانخهینه ئه وله ویه تی کارمانه وه، ئاوا به م
شیوه یه موسلمانان پاست و دروست، کۆمه لێکی پاست و
دروست و هاوسه نگ ده رده چین.

ئیمه زۆر جار له ئه نجامی ئه وه ی که له پووحی قورئان
دورده که وینه وه، شتێک که قورئان له وانه یه هه ر باسی
نه کردبێ، یاخود زۆر به لاوه کیی باسی کردوه، ته ماشا
ده که ی زۆر له خۆمانمان گه وره کردوه، به لام شتێک که
قورئان پانتاییه کی زۆری بۆ ته رخان کردوه، ئیمه بایه خی

که ممان پێداوه، یان هه رفه رامۆشمان کردوه، به عزه گوناھێکی گچکه هه یه له نیوان موسلماناندا وه کو شتیکی زۆر گه وره داده نریت، که چی به عزه گوناھێکی زۆر گه وره هه یه، وه کو غه یبه ت و درۆ بوختان، به شتیکی بچوک داده نرئ، نا، ده بی ته رازووی ئیمه بۆ هه لسه نگاندنی چاکه و خراپه کان قورئان بیئت، خوا (سبحانه و تعالی) ده فره مویت: ﴿وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا...﴾ (الانعام) ١١٥، واته: فره مایشتی په روه دگارت ته واوی کردوه، له پاستیی داو له دادگه رییدا.

هه روه ها خوا (سبحانه و تعالی) ده فره مویت: ﴿اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ...﴾ (الشوری) ١٧، ئه و خواجه ی که کتییی ناردوه، به حق، وه ته رازووشی ناردۆته خوار.

تهوهری دووهم

تهوهری سیاسی: نهژێر ناوونیشانی:

(نهژی سهرشانمان وهه ئۆیستو

هیله گشتی یه کانهمان) دا

به پێزان!

ئیمه وهك كۆمهڵی ئیسلامی نهگهر ته ماشای پابردووی
خۆمان بکهین، وهكوله و فیلمه دیکۆمینتارییه شدا
بینیمان - دهستیان خۆش بیته - به راستی قۆناغی زۆرمان
برپون، ههلهتو ههلهتو ههلهتو ههلهتو ههلهتو ههلهتو
هاتوونه پیش، به لام پیم وایه، - به پشتیوانی خوا،
پاشان به ههلهتو ههلهتو ههلهتو ههلهتو ههلهتو
خوشکان، پیرو گهنج، ههلهتو ههلهتو ههلهتو ههلهتو
جه ماوهری مسوڵمانمان -، به راستی سهر به رزانه لییان

یہ کہم: لہسہر ئاستی ہیری می کوردستان:

بهائی ئیمه خزمهتی خه لكو ولاتو نیشتمانی خومان
به ئهركیكى شه رعی ده زانین، وه به خالیکی

هاوبه شیشی دهزانین له نیوانی خۆمان و سه رجهم لایه ن و پیکهاته کانی کۆمه لگادا، چونکه ئیمه به بی کۆمه لگا بوونمان نابێ، وه به بی ولات ژینمان نابێ، له نیو خه لکدا نه بی، تۆ له کوێ ده بی؟ له سه ر نیشتمان نه بی چون ده ژێ؟ که واته: هه موو ئه وانه ی موزایه ده ی نه ته وه په روهریی و نیشتمان په روهریی به سه ر ئیمه وه ده که ن، حا لی نه بوون و نازانن که ئیمه خۆشویستنی ولات و خه لک و میلله تمان به به شێک له دینداریی و تاعه تیگ که بۆ خوا ئه نجامی ده ده یین ده زانین، ئه وانه ش که به بیانوی ئه وه وه ئیمه بۆ سه روودی (ئهی په قیب) هه لئه ساینه وه و بۆ سه روودی نه ته وه یی له به غداد هه ل ساینه وه^(٣)، ئه وه یان کرده ده سه ته چیه ی شه ر پێ فرۆشتن و گێچه ل پێکردنیکی

---

(٢) که وه ک چهند جارێک پوونمان کردۆته وه، هۆکاره که ی ئه وه یه که سه رووده به ناو نیشتمانییه که ی (ئهی په قیب) شتی پێچه وانه ی عه قیده ی تێدایه، به لام ئه وه ی عێراق وانه ی.

بێ مهعنا، ئهوهنده دهلێن که ئایا بۆ ئینسان
نیشتمان پهروه ریتییه که ی و نه ته وه پهروه ریه که ی
بهس نیه، بهس نیه که ئاماده بێت خزمهت به گهلی
بکات، ئاماده بێ خزمهت به نیشتمانی بکات، ئاماده
بێ دیفاعیان لێ بکات، خۆی له سهریان به گوشت
بدات، ئایا ئهوهنده بهس نیه؟ ههتمه ن ده بێ هه
بیان په رستی؟! من ده لێم: هه ر که سی نیشتمان
په رست بێ و هه ر شتیکی دی په رست بێ، له راستیدا
متمانه به هیچ شتیکی ناکرێ، به لکو متمانه به مرۆفی
خوا په رست ده کرێ، هه ر ئیمان و عه قیده ی مه عنه ویی و
ره بت و په یوه ست بوون له گه ل خوادا خه سه له ته
په سنده کان (فضائل) له ئینساندا دروست ده کات.

زۆرمان بینین ئه وانه ی که ده لێن: دینمان... ئاینمان
هه ر نیشتمان... نیشتمان و ولاته که ی و میله ته که شی
هه رزان فروش کرد، به لام ئیمان و عه قیده ی دینی،
خوا په رستی و موسلمان ته ی، وا له موسلمان ده کا له

ترسی خوا نه توانی زوڵم له میلله ته که ی بکا، نه توانی
هه زان فرۆشی بکا، نه توانی خیانه تی پئی بکا.

ئێمه ئه گهر نه ته وه پهروه ریستی و نیشتمان
پهروه ریستی مه رج بئی^(٣)، حه تمن ده بئی نه ته وه و
نیشتمان ه که مان بکهینه بت و سه نه م، ئه وه له لاما ن
په فزه، چونکه ئێمه خوا په رستین، خا ک و خه لک
په رست نین، به لام ئێمه نیشتمانی خۆمان خۆش ده وئی،
میلله تی خۆمانمان خۆش ده وئی، وه کرده وه و
په رزیشمان به لگه و شایه ده.

دوو/ یه کپیزی و هاوکاری و براهه تی له گه ل لایه ن و ته وژم و
که سایه تییه ئیسلامییه کاند: لایه نه ئیسلامییه کان،
ته وژمه ئیسلامییه کان، که سایه تییه ئیسلامییه کان،
ئێمه به پێویستی ده زانین، که له گه لیا ندا هاوکارو

---

(٣) که له راستیدا ئه مه وانیه، مه گه ر لای ناسیۆنالیست و
نه ته وه په رست و شۆفینیسته کان.

دهستبارگر بین چونکه خوا (سبحانه و تعالی)
دهفه رمویت: ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ...﴾ (١٠) الحجرات ﴿...﴾،
وه دهفه رمویت: ﴿... وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ...﴾
(٢) المائدة ﴿...﴾.

سێ/ له گه‌ڵ لایه‌ نه‌ سیاسیه‌ کاند:

١- هاوکاری له‌ کارو ئامانجی هاو به‌ شدا، وه‌ک تا ئیستا
کردوومانه‌، وه‌ک پاراستن و دابینکردنی مافه
په‌واکانی گه‌ له‌ که‌ مان.

جا هه‌ر که‌ سه‌ به‌ هاندهرێک ده‌ یكات، من وه‌کو
دینداری و مسوولمانیتی له‌ سه‌ر خۆمی به‌ فه‌رز
ده‌زانم دیفاع له‌ میله‌ ته‌ی خۆم بکه‌م، که‌ میله‌ ته‌یکی
به‌ش خوراوه‌، میله‌ ته‌یکی بێ به‌ شه‌، میله‌ ته‌یکی
سته‌ مدیده‌یه‌، وه‌ که‌ دیفاع له‌ ولاته‌ که‌م بکه‌م،
له‌ سه‌ر خۆمی به‌ فه‌رزێکی شه‌رعی ده‌زانم، هه‌ر

کەسیکیش کە بە هاندەرێکی دیکە دەیکات، گرنگ
ئەوێهە لەو خاڵەدا پێکدەگەینەوه.

٢- ئێمە هەول دەدەین بەشی بین لە چارەسەری
کێشەیی کورد لە ولاتانی دەورووبەرو دراوسێماندا،
نەک بەشیکیان لە گرفت، ئەمەش بەو دەبێت هەم
لە نێوخۆماندا خێتایی سیاسی و نەتەواییمان یەک
بخەین، هەم لەگەڵ لایەنە سیاسییەکانی بەشەکانی
دیکەیی کوردستاندا پێکەوه دابنیشین، لێک حالی
بین، ناکرێ هەندێک لایەنی سیاسی ئێمە ئیجراج
بکەن لێرە، ئێمە سەغڵەت بکەن، وە ناشکرێ
ئێمەش بێ هەلۆیست بین، بەلام دەبێ لەسەر
بناغەیی راویژ، لێکحالی بوون، پێکەوه تەفاهوم
کردن، دیفاع لە مەزڵومییەتی خۆمان بکەین، وە
کاریکی واش نەکەین کە بەرامبەرەکانمان بیانوو
پاساویان بکەوێتە دەست.

چوار/ له گه‌ڵ په‌رله‌مان و حکومه‌تدا:

١- جه‌ختکردنه‌وه‌و کارکردن بۆ هه‌رچی زیاتر سه‌ربه‌خۆبوون و کارابوونی په‌رله‌مان و حکومه‌ت، وه‌ دوورخستنه‌وه‌ی ده‌ستتێوه‌ردانی حزبی، وه‌کو تا ئیستاش زۆر به‌ تۆخیی به‌رده‌وامه‌.

٢- به‌ نسه‌ت په‌رله‌مانتاره‌کانمان، به‌رده‌وامبوون له‌سه‌ر ئۆپۆزیسیۆن بوونیکی سه‌نگین و هاوسه‌نگ، که‌ ئه‌وه‌ قسه‌و پیناسه‌ی خه‌لکی دیکه‌یه‌ بۆ په‌رله‌مانتارانی ئیمه‌، چ له‌ خولی پێشوو، چ له‌م خوله‌دا، په‌رله‌مانتاره‌کانی کۆمه‌ڵ، سه‌نگین و هاوسه‌نگن، به‌رده‌وامبوون له‌سه‌ر ئه‌و حاڵه‌ته‌و لێ زیادکردنی.

٣- هه‌ولدان بۆ هه‌رچی زیاتر وادارکردنی به‌رپرسیانی قه‌واره‌ سیاسیه‌که‌مان، بۆ چه‌سپاندنی دادگه‌ریی و ریشه‌کێشکردنی گه‌نده‌لیی، چونکه‌ ئیمه‌ به‌عه‌داله‌ت

ولّاتمان بۆ فراوان دەبیّت، بەلام بە زولم و ستم
مالی خوشمان لێ تەنگ دەبیّت، عەلی کوپی ئەبی
تالیب خوای لێ رازیبیّت چەند جوان دەفەرمویت:
(ومن ضاق به العَدْلُ فالجورُ علیه أضيّق)، واتە:
هەر کەسێک دادگەریی لێ وەتەنگی، ئەوا زولم و
ستم زیاتر لێ وەتەنگ دی.

بەلێ ئێمە بە عەدالەت دەتوانین پێکەو بەژین،
بەلام بە زولم و ستم و چینیایەتی و قەزی و پەڕی و
گەندەلێ و پۆخەلێ هەموومان زیانبارین.

٤- سەبارەت بە چۆنییەتی مامەڵەمان لەگەڵ
حکومەت و پەرلەماندا ئەرکمان، ئەوەیە کە ئێمە
هاندەربین بۆ هەموو لایەک، کە چاویکی جیددی بە
ژیان و گوزەرانی خەڵکیدا بگێڕێتەوە، چی دیکە
سەرۆت و سامانی ئەم ولاتە بە هەردەر نەدرێت و،
چی دیکە بۆ بەرزەوهندی حیزبی و بەرزەوهندی

تاکیی به کارنه هیتریت، ئیمه سهروهت و سامانیکی
باشمان دیته دهست، چ ئهوهی وهکو بودجه له
بهغداوه دیت، وه چ ئهوهی له ولاتی خۆمان وهك
گومرگ، وهك فرۆشتنی سووته مه نیی، بهلام
به داخه وه تا ئیستا وهکو پتویست خه لك لیی
به هه ره مه ند نه بووه، به تایبه تی خه لكی ئاتاج و
موحتاجی به ناو ئه نفالکراوو کیمیایی لیدراوو
خه لكی په ککه وته و بئ ده ره تان.

چونکه ئیمه ئه گه ر بمانه وئ خوا له خۆمان رازی
بکه ی، وه بمانه وئ خه لكه که مان دلی به ولاتمان
خۆشبیست، دلی به هه موو لایه کمان خۆشبی، پتویسته
چاویکی جیددی به و لایه نه ی ژیان و گوزه رانه ی خه لكیدا
بگێرینه وه که دیاره ئه وه ش ئه رکی سه رشانه وه نه بی
خیر پیکردن و چاکه کردن بیت له گه ل خه لك، به لکو ئه رکی
سه رشانه، ئه گه ر نه یکه ی له سه ری گونا هه بارین و
عه ییدارین.

دووهه: له سههر ئاستی عێراق:

یهك: ئێمه له گهڵ پێكهێنانی حکومهتێکی هاوبهشی بنكه فراوانین، كه هیچ لایهکی تێدا پهراویز نهخریت.

دوو: هیوادارین هێزهکانی ئەمریکا له کاتی خۆیدا عێراق بهجێبهێڵن، وه ئه و کابووسی داگیرکاری و ئیحتیلاله له سههر سینگێ خهڵکی عێراق لاجیت، كه به داخه وه کوشت و کوشتارو شهپی نیوخۆیی و تائیفی و مالدیوانییهکی زۆری بوو خهڵکی عێراق هینا، هه رچه نده ملۆزمیکێ وه کو رزمیکێ به عسیشی له کۆلکردینه وه، كه ئه وه به راستی چاکه یهك بوو، به لام دیاره فه سادو خراپه و مالدیوانی و گیرو گرتی زۆریشی له گهڵ خۆیدا هینا، كه ئه گه ر ئەمریکا و هاوپهیمانهکانی یارمهتی خهڵکی عێراقیان دابا، ئۆپۆزیسیۆنی عێراقی، دهیتوانی ئه و پزیمه برهوخینی و ئه وه موو ده رهاویشه خراپانهش پهیدا

نەدەبوون، كە ھەم بۆ خەلگى ئەمرىكا، ھەم بۆ
خەلگى عىراقىش زۆر بە قورسى تەواو بوون.

سى: ئىمە داکۆكىي دەكەين لەسەر ھەرچى زووتر دواي
پىكھاتنى ئەم ھكۆومەتەي ئەمجارە، ھكۆومەتى
فېدرالى عىراق، بە زووىي ماددەي (140) جىبەجى
بكرىت، ۋە ناۋچە دابراۋەكان، لە پىش ھەموويانەۋە
كەركوك، بگىپرېنەۋە سەر ھەرئىمى كوردستان.

چار: ئىمە دەمانەۋىت فاكتەر ھۆكارىك بىن بۆ
نەھىشتنى شەپى مەزھەبىي و نەتەۋەبىي و
چەوساندنەۋەي سىياسىي و پىشپىلكردى مافەكانى
مروڧ، كە ھەموو ئەوانە بەداخەۋە لە عىراقدا ھەن،
جا لە شوپىنك كەمتر لە شوپىنك زىاتر، ۋە ئىمە
داكۆكىي دەكەين لەسەر:

۱- گەپانەۋە بۆ ناسنامەي مسولمانىتى، لە جىياتى
ناسنامەي مەزھەبىي و تائىفىي، چونكە خواي زانا

ده‌فه‌رمووت: ﴿... هُوَ سَمَكُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ
وَفِي هَذَا...﴾ (٧٨) الحج، واته: خوا ئه‌و كه سه‌یه
كه له‌مه‌وبه‌رو له‌م قورپانه‌شدا ناوی لێناون
مسولمان، خۆمان ناومان له‌ خۆمان ناوه‌ شیعه‌و
سوننه‌و فلان مه‌زه‌ب و فلان تائیفه‌، به‌لام خوا
ناوی لێ ناوین رسولمان، با ئه‌و ناوه‌ی خوا لێی
ناوین بگه‌ڕێینه‌وه‌ بۆ ئه‌و ناوه‌، كه‌ به‌ ته‌ئكید زۆر
له‌ كێشه‌كان، له‌ مه‌زه‌ب و تائیفه‌كانه‌وه‌ له‌
ده‌رمارگیریی تائیفیی و حیزبیی مه‌زه‌بیه‌وه‌ په‌یدا
ده‌بن، نه‌ك له‌ خودی دینداریی و رسولمانیت، وه‌ به‌
ته‌ئكید رسولمانیت، ئه‌گه‌ر به‌ تێگه‌یشتنێکی
قوول و فراوانه‌وه‌ بی‌ت، نه‌ك هیچ گرفتێکی لێ په‌یدا
نابێت، به‌لكو سه‌راپا خێرو خوشییه‌و به‌ره‌كه‌ت و
په‌حمه‌ته‌.

٢- گه‌رانه‌وه بۆ ته‌بابی و پیکه‌وه‌ژیانی نه‌ته‌وه‌یی له جیاتی ده‌مارگیری، ده‌بی عه‌ره‌ب له عێراقدا نه‌وه له که‌لله‌ی خۆیان به‌رنه‌ده‌ر که کورد هاوولاتی پله دوو سێیه، هه‌روه‌ها کوردیش عه‌ره‌بی ئیستاو مامه‌له‌ی عه‌ره‌بی ئیستا، نه‌گه‌ر مامه‌له‌یه‌کی باشبوو، قیاس نه‌که‌نه سه‌ر مامه‌له‌ی عه‌ره‌به ره‌گه‌زه‌رست و شۆفینیه به‌عسییه‌کان، که خوا له کۆل هه‌موو لایه‌کمانی کردنه‌وه.

٣- گه‌رانه‌وه بۆ ریزگرتن له مرۆف وه‌کو مرۆف، به‌بی ره‌چاوکردنی هیچ ئیعتیباریکی دیکه، چونکه خوای کاربه‌جی ده‌فه‌رمویت: ﴿وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ...﴾ (٧٠) الإسراء، واته به‌راستی پێزمان له‌وه‌چه‌ی ئاده‌م گرتوه.

سێ‌یه‌م: له‌سه‌ر ئاستی ولاتانی ده‌ورو به‌ر:

سێ: جەختە کە یەنە وە لە سەر پاراستنی هیمنی و ئاسایشی
 هەریەک کوردستان و عێراق و وە هیمنی و ئاسایشی
 ولاتانی دراوسێشمان، چونکە بە راستی ئێمە ناتوانین
 لە هەریەک کوردستان و لە عێراقدا بارودۆخێکی هیمن و

ئاسايشمان ھەيىت، ئەگەر لە توركياء لە ئىران و لە
سوريا و لە دەوروپە رمان ئاشووب و ئازاۋە ھەيىت، بۆيە
پىۋىستە ھەموولايەك سوورپىن لە سەربەرقەرار كوردنى
ھىمنى و ئاسايش لە ھەموو شوپنەكاندا.

چوارەم: لەسەر ئاستىي جىھانى ئىسلامىي:

يەك: ئىمە پشتىوانى خۆمان بۆ كىشەي ھەموو مسولمانانى
ستەمدىدەو مەزلووم دووپات دەكەينەو، لە ھەر
گۆشەو كەتارىكى دونيادا بن، بە تايبەت مسولمانانى
مەزلووم و ستەمدىدەي فەلەستىن، كە بە تايبەت لەم
دوايىدا رزىمى زايۇنى بە دەست لە پشتدانى زلەپزان،
بە تايبەت ئەمريكا، يەكجاريى شوولى لى ھەلكىشاۋە،
بە تايبەت بەرانبەر مسولمانانى كەرتى غەزە.
دوو: ھىوادارىن كە ولاتانى ئىسلامىي رۆلى خۆيان لە
پشتگىريى و ھاوكارىكردنى خەلكى عىراق بە گشتىي و
بە تايبەت ھەرىمى كوردستاندا بىينن.

سى: پېئويستە ئىمەي مەسولمانان لەسەر ئاستى دەولەتو
رېڭخراوەكانى مەدەنى و سىياسىيەكان و زاناو
بېرمەندانىان كارى جىددىي بگەين، بۆ بوژاندنەو
برايەتى و ئىمانىي و ئىسلامىيمان و چى دىكە لەو
قاوغ و قەپىلكە بچوكانەي كە دواي پەيمانى
(سايكس بيگۆ) ئىمەيان تىڭزانندو، چى دىكە
خۆمان نەخىڭىن، تەماشادەكەين و لاتانى
ئەوروپا، يەكەيتى ئەوروپا پىڭدەهەين، ئەمريكا
پەنجايەك وىلايەتە، بەلام بەداخەو كە جىهانى
ئىسلامىي وەكو گۆشتى خىرئ بەخىراوەتەو، وە
مەسولمانان خراونەتە قاوغ و قەپىلكى بچووك
بچووكەو، كە زۆر جار ئەو سنوورە دەستكردانە لە
مەسولمانان كراون بە شتى پېرۆز (مۇقدس)، نازانن كە
لە ئەساسدا لەسەر بناغەي پەيمانى شوومى (سايكس
بيگۆ) هاتوونەتە دى، كە لە سالى (۱۹۱۶) زدا كە لە
نۆوان رووسيا و بەرىتانىا و فەرەنسادا مۆركراو.

پینجهه: له سهه ئاستی ولاتانی جیهان:

یهك: ئیমে به یهك چاو ته ماشای ولاتانی دونیا ناکهین،
ئه مریکا حیسابیکی ههیه، رووسیا حیسابیکی ههیه،
فههره نسا، بهریتانیا، ههركام له وانه حیسابیکیان
ههیه، چونکه ئیمه پئویسته به ئینساف بین له
حوکمداندا، وه پاشان ته ماشاکردنی رژیم و
حکوومه تهکان، جیا له ته ماشاکردنی میله تان، ئیمه
هیچ گرفتیکیان له گهڵ میله تانی رۆژه لات و رۆژئاوا دا
نیه، میله تان هه موویان ده چنه وه سهه ئاده م و
حه و او، ئیمه گرفتمان له گهڵ ئه و زوڵم و سته مه دایه،
که گه لێك جار رژیمه کان ته به ننی ده که ن.

دوو: هیوادارین که ده وله تان به تایبته ئه و زله یزانه ی که
زیاتر بریار به ده ستن، چیدی که مافه کانی مرؤف
پیشیل نه که ن، وه چی دیکه ئه و شیعارانه ی که
به رزی ده که نه وه هه ر ناوی بی ئیوه پوک نه بن،

میلله تیکی مه زلۆومی وه کو میلله تی کورد، که چل په نجا میلۆنه، چی دیکه له حالیکدا که له جارنامه ی گهردوونی مافی مرۆفدا هاتوه، وه له پیش ئه وهدا له دوایین بهرنامه و کتیبی ئایینی خوادا هاتوه که میلله تان هه موویان خوا کردوونی به میلله ت وهك خوی کاربه جی فهرموویه تی: ﴿...وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ...﴾ (١٣) الحجرات ﴿﴾ چی دیکه ئیمه له مافه سه ره تاییه کانمان بی بهش نه کرین، ئه وان ئه گه ر راسته که ن له گه ل شیعه ره کانی خۆیاندا، با هاوکارمان بن و ده ستبارگرمان بن، ئه گه ر قه واره ی سیاسیشمان بۆ دروست ناکه ن، لانیکه م ئه و زولم و سه مانه ی که له سه رمانن هاوکارمان بن که له سه رمان لاجن.

تەۋرەي سۆيەم:

چەند ھەلۋەستەيەكى فېكرىي

براۋ خوشكانى بەرپىز!

بە پىۋىستى دەزانم كە چەند ھەلۋىستەيەكى فېكرىي
لە بەرامبەر چەند مەسەلەيەك گىرنگو ھەستىاردا بىكەين،
كە ناگونجى ئىمە ۋەكو كۆمەللى ئىسلامىي لە كۆنگرەيەكى
ئاۋادا قىسەيان لى نەكەين:

مەسەلەي يەكەم: كارى ئىسلامىي ۋ تازە كوردنەۋەي
ئايىن:

زۆركەس نىشانەي پرسىيار دەخاتە سەر كارى
ئىسلامىي، سەر لايەنە ئىسلامىيەكان بۆچى ھەن؟ لە
راستىدا كارى ئىسلامىي، برىتيە لە ھەلۋدان بۆ لە خۇدا

به‌رجه‌سته‌کردنی ئیسلام، وه‌ بوورژاندنه‌وه‌ی دینداری و
پابه‌ندی به‌ ئایینه‌وه‌، له‌سه‌ر ئاستی تاک و خێزان و
کۆمه‌ڵ و ده‌وله‌ت، ئێمه‌ کاری ئیسلامییان به‌ هانده‌رو
پالنه‌ری خوا له‌ خۆی پازیکردن و دینداری کردن ئه‌نجام
ده‌ده‌ین، نه‌ک وه‌ک ناحه‌زانمان هه‌میشه‌ واما وینا ده‌که‌ن
که‌ ئه‌وه‌ بۆ کورسی و پایه‌ و مه‌قام هه‌ول ده‌ده‌ن، ئێمه‌
ده‌لێین: بێ منته‌یان ده‌که‌ین با بێن ئه‌و به‌رنامه‌یه‌ی ئێمه‌
که‌ قورئان و سوننه‌تی پیغه‌مبه‌ره‌ (صلی الله علیه وسلم) و
ئایینی گه‌ل مسوڵمانه‌که‌شمانه‌، بابێن پیاده‌ی بکه‌ن، ئێمه‌
سه‌رباز ده‌بین له‌ به‌رده‌ستیاندا وه‌کو ژۆر جاری دیکه‌ش
گوتوویمان، به‌پاستی ئێمه‌ نامانه‌وێت خۆمان بچینه‌ سه‌ر
کورسی، ده‌مانه‌وێت دینه‌که‌مان، شه‌ریعه‌ته‌که‌مان، ئه‌و
شه‌ریعه‌ته‌ی که‌ خوا ناردوویه‌تی بۆ به‌خته‌وه‌ری به‌شه‌ر،
ئه‌وه‌ له‌سه‌ر کورسی بێ، وه‌هه‌ر که‌سێ پیاده‌ی بکا، ئێمه‌
له‌ گه‌لیدا ده‌بین، وه‌ ئه‌وه‌ش شتێک نیه‌ ئێمه‌ ئیختیارمان
تێیدا هه‌بێت، خوای به‌رزو مه‌زن ده‌فه‌رموێ: ﴿وَلَتَكُنَّ

مَنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٤﴾ آل عمران ﴿٣٣﴾، واتە: ئێوه کۆمهڵێک بن، یان له نێو ئێوه دا با کۆمهڵێک هه بێ (ئه ی مسوڵمانینه)، بانگه واز بکه ن بۆ چاکه و فه رمان به شته په سه نده کان بکه ن و پرێگری له شته نا په سنده کان بکه ن، هه ر ئه وانه ش سه رفرازن، پێغه مبه ریش (عليه الصلاة والسلام) ده فه رموی: ((لا تزال طائفة من أمتي قائمة بأمر الله، لا يضرهم من خذلهم ولا من خالفهم، حتى يأتي أمر الله وهم ظاهرون على الناس))، رواه البخاري.

پێغه مبه ری خوا (عليه الصلاة والسلام) له م فه رموده یه دا موژده مان پێده دا، که ئێمه ئومێدمان وایه، ئێمه وه کو کۆمه لی ئیسلامی و سه رجه م ته وژم و لایه نه ئیسلامیه کان عاله می ئیسلامی، له چوارچێوه ی ئه و موژده یه ی پێغه مبه ردا بین، که ده فه رموی: به رده وام کۆمه لێک له ئۆمه ته ی من فه رمانی خوا به رپێوه ده به ن، نه ئه وانه ی پشتیان به رده ده ن و نه ئه وانه ش که دژایه تییان

دەكەن زیانیان پێ ناگەیەنن، هەتا فەرمانی خوا دێ،
(واتە: تا دنیا کۆتایی پێ دێ)، وە ئەوانە هەر زالن بەسەر
خەڵکەوه، (ئەگەر بە هیژ زالنن، بە بەلگە زالن).

کەواتە: پاستە مسوڵمانان لە بەرانبەر مشوور لیخووران و
بەتەنگە وەبوونی دین و ژینی کۆمەلگا و مافی سەرپشك
بوون و هەلبژاردنیان نیە، بەلکو لەسەریان پێویستە وەك
ئەركێكى گەورەى سەرشانیان پێى هەلسن، وەك: نوێژو
پۆژوو سەرچەم ئەركەكانى دیکەى سەرشانیان.

مەسەلەى دووهم: کۆششکردن و شوێنەکەوتنى
سەلەفى سالح، دوو دیوى حەقیقەتێکن:

هەندێ کەس دەیانەوێ و مسوڵمانان حالى بکەن کە
ئەگەر بە دواى پێشینەى چاك کەوتى، نابێ عەقڵت
بەکاربهێنى، وە هەركەسێك عەقلى خۆى بەکارهێنا، بۆ
بیرکردنەوه و تیگەیشتنى هاوچەرخانه لە قورئان و
سوننەت، ئەو لە رێبازی سەلەفى سالح لایداوه!! بەلام

له پاستیدا وانیه، شوینکهوتنی پیشینی چاکمان، له گهڵ به کارهێنانی عهقلی خۆمان و ئیجتیهادکردنمان بۆ دهرهێنانی وهلام و چارهسهری گرفت و کێشه کانمان له قورئان و سوننهت، دوو دیوی یهك ههقیقهتن، وهك خوا (عزوجل) دهفهرموی: ﴿... وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَنْفَكُّوْنَ﴾ (النحل: ١٠١)، واته: زیكرمان بۆ تو ناردۆته خوار تاكو ئهوهی كه بۆیان نێردراوه، بۆیان روون بكهینهوه و بۆئهوێ خۆشیان بیر بكهنهوه، كهواته: روونکردنهوهی پیغه مبهه (صلی الله علیه وسلم)، به دیل نیه بۆ به کارهێنانی عهقلی خۆمان، خۆشمان دهبێ بیربکهینهوه، ئایا ئهوه موو پیشه وایانهی ئێمه ئیجتیهادیان نه کردوه؟ ئایا بیریان نه کردۆتهوه؟!

ئنجا بۆچی سه له فی سالحی ئێمه پێویسته شوین پێیان هه لگراین، چونکه پیغه مبهه (صلی الله علیه وسلم) دهفهرموی: ((خیر الناس قرنی ثم الذین یلونهم ثم الذین یلونهم)) متفق علیه، واته: باشتترین خهلك ئهوانه كه

له سهردهمی مندان، ئنجا ئهوانه ی دوا ی وان، ئنجا ئهوانه ی دوا ی وان، بۆچی؟ چونکه به راستی ئهوان عهقلی خۆیان به تهواوی به کاردههینا بۆ تیگه یشتنی دین، وه هه رکه سیك عهقلی خۆی چاك به کارنههین، دینه که ی بۆ ناکرێته کالای بالای ژین و دینه که ی بۆ دانا به زینرێته سه ر واقعی ژین.

مه سه له ی سێیه م: ته بایی و پیکه وه ژیان:

(ته بایی و پیکه وه ژیان) به ره مه می سه لماندن بوونی یه کدی و ته حه ممول کردنی جیاوازییه کانه:

ئه مه چ له سه ر ئاستی کۆمه لێکی وه کو کۆمه لێ ئیسلامی، چ له سه ر ئاستی جیهانی ئیسلامی، چ له سه ر ئاستی کۆمه لگا که مان به گشتی، ئیمه ده بی بوونی یه کدی به سه لمین، بوونی یه کدی واته به پای جیاوازه وه، به تایبه ته ندی جیاوازه وه، ئنجا که بوونی یه کدی مان سه لماند، پیکه وه ش ته با ده بین و یه کدی ته حه ممول ده که ی.

ئایه ته کانی قورئان، نه ک له سه ر ئاستی لایه نیکی
ئیسلامیی، بیروپا و ئیجتیهادی جیاواز پێگا پێ ده ده ن،
به لکو له سه ر ئاستی هه موو به شه ر خوا (سبحانه و تعالی)
هه والمان پێ ده دا که خوا نه یویستوه خه لکی بکاته یه ک
شیوه ﴿وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مَن فِي الْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا
أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّى يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ﴾ (سورس)،
واته: ئه گه ر په روهر دگارت ویستبای تیکرای خه لکی سه ر
زه وی ئیمانیا ن دینا، ئایا تۆ تۆبزییا ن لێ ده که ی تا کو
بیانکه یه ئیماندار؟! واته: ئه ی پێغه مبه ر (صلی الله علیه
وسلم) تۆ ئه وه ت بۆ نیه، ئنجا دیاره ئه گه ر بۆمان نه بێ
کافرێک به زۆر مسو لمان بکه ین، به ته ئکید با شتر بۆمان
نیه موس لمانێک به زۆر له بیرو پایه ک که قه ناعه تی پێیه تی
دابه زینین، بۆ قه ناعه تی خو مان، ئه دی چاره مان چیه؟
ده بێ پێز له یه کدی بگرین و یه کدی ته حه ممول بکه ین وه
پێکه وه ته با بین.

مەسەلە ی چوارەم: کاری سیاسیی و بانگەواز دوو شتی
جیاوازی نین، بەلکو هۆکارو ئامانج:

جار جار ئەم مەسەلە یە دەورووژێنرێ، ئەوەی کاری
سیاسیی بکات نابێ بانگەواز بکاتو، ئەوەی کاری
بانگەواز بکا نابێ کاری سیاسیی بکا.

ئێمە دەڵێین: کاری سیاسیی وەسیلە یە، بەلام بانگەواز
ئامانجە، هەموو پێغەمبەرەکان هاتوون (عليهم الصلاة والسلام)
خەلک بەرەو خوا بەرنو، خەلک لە خوا نزیک بخەنەو.

ئێمە کە کاری سیاسیی دەکەین، بەلکو لە کاتی خۆیدا
کە کاری جەنگ و جیهادیش کە دەکەین، هەمووی بۆ
ئەو یە خەلک لە خوا نزیک بێتەو، خەلک بەندایەتی بۆ
خوای پەرەردگار بکات، کەواتە ئەو دوو شتەکان تێک گیراو
نین و بەدیالی یە کدیش نین بەلکو هۆکارو ئامانج.

مهسه له ی پێنجهم: له باره ی راپۆرت دیموکراسیه وه، زۆر جار خه لکی ئیسلامی ئیچه مه یه دیموکراسی به هه موو شتی که وه ره فز ده کات وه شه به کۆلک و پێسته وه قبوولی ده کات.

حه قیقه ت به بۆچوونی به نده ئه وه یه که دیموکراسی و راپۆرت (شوری) خالی هاوبه شیان هه یه، خالی جیاوازی شیان هه ن، خالی هاوبه شی شیان هه ن، خاله هاوبه شکانیان:

١- هه ردوکیان شیوازو میکانیزمی حوکمرانیین، دیموکراسی به رنامه نیه، شیوازی حوکمرانییه، شووراش به هه مان شیوه ﴿وَأْمُرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ﴾ الشوری ﴿﴾.

٢- له دیموکراسی و شوورادا خه لک سه رچاوه ی ده سه لاته، بپیار به ده ست خه لکه.

٣- زۆرینه حوکم ده کات به سه ر که مینه دا.

٤- یه کسانیی، دادگهریی، ئازادیی بیروپا چهند مه بده ئیکن ههردوولا له سهریان کۆکن.

٥- مه رجه کانی ئەندامی په رله مان له گه ل مه رجه کانی ئەندامی ئەنجومه نی شووپا، لێک نزیکن تا پادده یه کی زۆر، ئەمانه خاله هاوبه شه کانن.

به لام خالی لێک جیاشیان هه ن:

١- پاوێژ (شورا) له که شو هه وای دینداریییدا دروست بووه، به لام دیموکراسیی له که شو هه وای بی دینییدا پهیدا بووه له پۆژئاوا، بۆیه هه ندی که س که باسی پاوێژو مه شوهره ت کرد، یه کسه ر هه ندی شتی که له میژووی ئیسلامدا هه بووه ته داعی ده کات بۆ می شکی، له حالێکدا که سته م و هه له یه، لادان و هه له و په له ی مسو لمانان بخری ته نه ستۆی ئیسلام و سیسته مه پاوێژییه که یه وه، وه هه ر کاتی کیش باسی دیموکراسیی کرا، هه ندیک له مسو لمانان هه موو نه و شتانه ی که له پۆژئاوا دا بووه، له کوفرو عه لمانییه ت ته داعی ده کات

بۆ نۆمیشتکی، له حالیکدا که دهگونجیت دیموکراسیی
جیا بێت له و جهوه کوفره ی تێیدا پهیدا بووه.

٢- پاشان دیموکراسیی تایبهته به لایهنی حوکمرانیی
سیاسهتهوه، بهلام شووپا تهنها لایهنی حوکم
ناگریتهوه، بهلکو لایهنی عیلمیی و لایهنی فیکریی و
خیزانیی و کۆمه لایهتی... هتد، دهگریتهوه و گشتگیره.

٣- له دیموکراسییدا مافی یاسادانان به پههایی
بهدهست خه لکه، خه لک چی بریار ده دا ده بیته یاسا،
بهلام له سیسته می حوکمرانیی ئیسلامدا مسوولمانان له
شتیکدا پاوێژ ده که ن که شه ریعه ت ده قی له سه ری
نه بیته و، شه ریعه ت قسه ی لێ نه کردبێ، وه ک گو تراوه:
(لا اجتهاد في مقابل النص).

٤- دیموکراسیی گوی به ئه خلاق ناداو خه لک چۆنی پێ
خۆشبێ و بریار ده دا، با ئه نجامی سه یرو عه جاییشی
لێ بکه ویتته وه که شایسته ی ئه م مه جلیسه نه باسی
بکه یه! بهلام شووپای ئیسلامی پابه نده به شه ریعه ته وه.

٥- دیموکراسیی زه‌مینه‌ی گه‌شه‌کردنی بۆ په‌خسا، به‌لام به‌داخه‌وه‌ شووپای ئیسلامیی کۆسپ و به‌ربه‌ستی زۆری هاتنه‌ پیش و هه‌ر له‌ وکاته‌وه‌ که‌ سیسته‌می خیلافه‌تی راشیده‌ گۆرا بۆ پادشایه‌تی له‌ سه‌رده‌می موعاویه‌ی کورپی ئه‌بو سوفیانه‌وه‌، شووپا په‌کی خرا، به‌لام پێویسته‌ بزانی که‌ شووپا به‌س له‌ پووی حوکم و سیاسه‌ته‌وه‌ په‌کی خرا، ئه‌گه‌ر نا له‌ پووی ئیجتیهاد و فیکره‌وه‌ هه‌ر به‌رده‌وام بوو.

له‌ کۆتایی به‌راوردی نێوان راپۆرت و دیموکراسیی و هه‌لسه‌نگاندنیاندا، ده‌لێم:

ئه‌وانه‌ی که‌ زۆر پش‌تگیری دیموکراسیی ده‌که‌ن، سه‌رنجی دوو شتان ده‌ده‌ن:

یه‌که‌م: ته‌ماشای ده‌که‌ن به‌دیالی دیموکراسیی دیکتاتۆرییه‌، بۆیه‌ ده‌لێن: که‌واته‌ دیموکراسیی هه‌ر چۆنێ به‌ هه‌موو شتێکه‌وه‌ قبوڵمانه‌.

دووهم: ده‌لێن: دیموکراسیی واته حوکمی گه‌ل، ئنجا
مادام خه‌لك و گه‌ل موسلمان بێ، كه‌واته شتی بریار
نادا كه پێچه‌وانه‌ی شه‌ریعه‌ته‌كه‌ی بێت.

وه ئه‌وانه‌ش كه به هه‌موو شیوه‌یه‌ك دیموکراسیی په‌فز
ده‌كه‌ن:

یه‌ك/ ته‌ماشای واقعیه می‌ژوویه‌كه‌ی ده‌كه‌ن.

دوو/ ته‌ماشای ئه‌وه ده‌كه‌ن كه به په‌های حوکم ده‌داته
ده‌ست خه‌لك. به‌لام وه‌كو گوتمان ئینصاف ئه‌وه‌یه
كه ئێمه هه‌م خا‌له جیاوازه‌كان، هه‌م خا‌له
هاویه‌شه‌كانی نێوان دیموکراسیی و شوپا ببینین.

مه‌سه‌له‌ی شه‌شهم: په‌نا‌بردنه به‌ره‌یز:

مه‌سه‌له‌یه‌کی دی مه‌سه‌له‌ی په‌نا‌بردنه به‌ره‌یزه له قۆناغی
بانگه‌وازو کاری ئیسلامیدا، به‌بیانوی پیاده‌کردنی
شه‌ریعه‌ته‌وه، كه ئه‌وه به‌دل‌نیا‌ییه‌وه پێچه‌وانه‌ی پێ‌بازو
شی‌وازی کاری پێغه‌مبه‌رانه (عليهم الصلاة والسلام).

چونكه ئهگەر ته ماشاي هه موو پيغه مبه ران بكهين
(عليهم الصلاة والسلام) هه ر له ئاده مه وه تا خاته م، ههچ
پيغه مبه ريك نابيني هه په شه ي كردبيت له قه ومه كه ي
خوى، هه په شه ي كردبيت له زله زلان و كافرانى قه ومه كه ي
خوى، به لكو هه ميشه به پيچه وانه وه، نه يارانى
پيغه مبه ران بوون، كه هه په شه يان كردوه و چاويان سوور
كردوته وه و ئاگرو ئاسنيان به كارهيئاوه، وهك خوا
(سبحانه و تعالى) له سوورته ي ئيبراهيم دا ده فه رموى:

﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِّنْ

أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُوذُنَّ فِي مِلَّتِنَا...﴾ (١٣) إبراهيم ؑ، واته:

ئه وانه ي بى بپوابوون به پيغه مبه رانى خويانيان گوت: له
نيشتمانى خومان ده رتان ده كهين، ياخود ده بى
بگه پينه وه سه ر دينه كه مان!

به لئ ئه وه كافره كانن كه هه په شه له بپواداران
(پيغه مبه ران و شوينكه وتوانيان) ده كهين، يان له ولات

وه دههریان ده نین، یان کافریان ده که نه وه، به لام
پیغه مبه ران (عليهم الصلاة والسلام) چی ده لێن؟

ده لێن: ﴿... وَلَنْصَبِرَ عَلَىٰ مَا أَدَّيْتُمُونَا...﴾ (١٢)

إبراهيم ﴿...﴾، واته: وه صه بر ده گرین هه رچه نده ئازارمان
بدهن، ئالێن ده تانکوژین، واتان لیده کهین، به لکو ده لێن:
صه بر ده گرین. وه شوعه یب (عليه السلام) ده فه رموی:

﴿وَإِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِّنْكُمْ ءَامَنُوا بِأَلَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ
وَطَائِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا...﴾ (١٧)

الأعراف ﴿...﴾، واته: وه نه گه ر کۆمه لێکتان بره یان به وه هینا
که پێی په وانه کراوم و کۆمه لێک بره یان نه هینا، نه وه ئارام
بگرن هه تا خوا حوکمان له نێواندا ده کات، واته: با
یه کدی ته هه ممول بکهین، نه و کاته حه ق و ناحه ق له
مه یداندا ساغ ده بیته وه، نه ک ولات له یه کتر قه ده غه
بکهین، که واته: با هه موو که س بزانی که حه قیقه ت به و

شیۆهیهیه، وه ئهوهی که به داخه وه به هۆی هه لهی هه ندیک له لایه نه ئیسلامیه کانه وه، وه به هۆی له پشت په رده ی په شو بئ ئینصافی سهرکردنی خه لکیکی ناحه ز به ته وژمی ئیسلامی یه وه، له میشکی خه لکیکدا جیگیر بووه که ئیسلامیه کان په ناده به نه به ره یز، بهر ناگرو ئاسن وخۆسه پاندن، له راستیدا پیچه وانه ی پێبازو مه نه جی پیغمبه رانه (عليهم الصلاة والسلام)، ئایا ئه وه نده به س نیه که پیغمبه ری ئیمه ده ولته ی ئیسلامی دامه زراند، بئ ئه وه ی خوین له لووتی که سیك بیت؟! له سه ر بناغه ی ئه وه ی که ئیستا پیی ده لئین: گریبه سستی کۆمه لایه تی (العقد الاجتماعي) له سه ر بناغه ی ئه وه ی که ئه وس و خه زره ج هاتن پیغمبه ری خوایان کرده سه رۆک، به یه تیایان پێدا، له سه ر ئه و بناغه یه ده ولته ی ئیسلامی دامه زراند، وه ک له سه رچاوه کانی سه یره و ژیا نی پیغمبه ری خوا دا (صلی الله علیه وسلم) هاتوه .

تەوهرى چوارەم و كۆتايى

(باسى كۆنگرە)

چۆنىتى كۆنگرە:

جارى دەللىم: كۆمەللى ئىسلامىي زادە و بەرھەمى
فېداكارىي و تېكۆشان و خەم و خەبات و موعاناتى ھەموو
لايەكە، خوا لە ھەموو لايەكى قېوول بكا.

بۆيە پىۋىستە زۆر بە ھەستكردن بە بەرپرسىارىيى،
بەرپرسىارىيى لە بەرامبەر خوا (سبحانە و تعالى) وە لە
بەرامبەر خەلكىشدا، لەگەل ئەم كۆنگرەيەدا وە لەگەل
ھەر پرۆسەيەكى دىكەي خۆماندا مامەلە بگەين.

جا من لەوبارە وە ئەم چەند پېنموونىي و پېشنىارەم

ھەيە:

ameer.maktab@yahoo.com

f /AliBapir

yt /AliBapir

f /MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

١- ئامانج له بهستنی کۆنگره، چاو به خۆدا گێڕانهوهی پابردوویه، وه نهخشه دانانه بۆ داهاتوو، بۆیه با زۆر واقع بینانه چاو به پابردووماندا بگێڕینهوه، وه با هیچ کهس دهستی لهسهرداڵی دانهنی، ئایا دهبی چی بگوتری و چۆن پهخنه بگێری؟! با پهخنه بگێری و با قسه بکری، وه با به باخه له پراچی وهری بگرین، مهگهر ئیمه قه رارمان نه داوه ههله و گونا همان ههیه؟ وه قه رارمان نه داوه که کرچ و کالێیمان ههیه؟ وه قه رارمان نه داوه که هیچ کهس له سهروو پهخنه وه نیه؟ کهواته: ئه و ئامانجهی که کۆنگره ی بۆ ده به سترئ، چاو گێڕانه وه به پابردوودا، وه نهخشه و پلان دانان بۆ داهاتوو، با خوا یاریی بیهێنینه دی له م کۆنگره یه دا.

٢- ئه م کۆنگره یه له هه ل و مه رجیکێ نیوخۆیی و دهره کی هه ستیاردا ده به سترئ. نازانم هه ر کۆنگره ی ئیمه وابوو یان کۆنگره ی حیزبه کانی دیکه ش وابوو. چ ئه وه ی که دۆسته، دلسۆزه، به خه مه وه ن، شتمان بۆ

دهنێرن، پێشنیار، تێبینی، که سوپاسیان دهکەین هی
هه مووان، وه چ ئهوانه ی که دوزمن و ناحهزن، له پشت
په دهی ره شه وه ته ماشامان دهکەن، زۆر چاویان
له سه زمانه، پرپیاگه نده و درۆو ده له سه ی زۆرمان بۆ
دهکەن، بۆیه پێویسته وریا بین، هۆشیار بین،
به شیوه یه که رهفتار بکهین که دۆستانمان دلخۆش بن،
وه خهفته و نارهحه تی ناحه زانمان زیاتر بکهین.

٣- به راستی ئه وه ی زامن و دهسته بهرکه ری ئه وه یه که
ئیمه له کۆنگره یه دا سه رکه وتوو بین بریتیه له کهش و
هه وای ئارام و هیمن، جا ئایا کهش وه وای ئارام و هیمن
به چی به رقه رار ده بی؟! به وه که وه کوله
پنمونییه کانیشدا باسکراوه، بزانی چۆن قسه دهکەین!
چۆن پێشنیار دهکەین! چۆن په خنه دهگرین! چۆن
ته عبیر له بیرو بۆ چوونه کانی خۆمان دهکەین!.

٤- هیچ گومانی تیدا نیه که که م و کووپی هه یه، له هه موو
لایه که وه هه یه، له هه موو ئاستیکدا که م و کووپییمان

هه‌بووه، به‌لکو که سێک خۆی به‌بێ که‌م و کووپی بزانێ،
ئه‌وه گه‌وره‌ترین که‌م و کووپییه، به‌لام له‌ په‌خنه
گرتنمانداو له‌ ده‌ستخستنه‌ سه‌ر که‌م و کوپییه‌کانماندا،
پێویسته ئه‌م پێنپوونیانه‌ په‌چاو بکه‌ین:

ا/ ئاگامان له‌ نیه‌تمان بێ، په‌خنه‌ گرتنه‌کانمان
مه‌به‌ستمان پێ چاککردن بێ، به‌ هانده‌ری ناوێزاندن و
ناشیرین کردن نه‌بێ، ده‌خای دلی خۆ پێ پشتن نه‌بێ.
ب/ شیوازی ده‌رپرینه‌کانمان جوان بن، خوا ده‌فه‌رموی:

﴿... وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا...﴾ (٨٣) البقرة،
واته: له‌گه‌ڵ خه‌لکیدا به‌گشتی (واته: خه‌لکی
کافریش) قسه‌ی باش بکه‌ن! ئه‌دی له‌گه‌ڵ براو
خوشکانی خۆماندا نابێ قسه‌ی باش بکه‌ین؟!

ج/ وه‌ پێویسته ئاگاداری ئینصاف و دانگه‌ریی بین،
هه‌ر که‌سێ که‌ قسه‌ی ده‌رباره‌ ده‌که‌ین، ته‌نیا که‌م و
کوپییه‌کانی نه‌بینین، چاکه‌کانیشی بێنینه‌ به‌رچاوی
خۆمان.

د/ وه پێویسته بهی زانیاری و شارەزایی حوکم به سه ر که سدا نه ده ی.

ه/ گۆپانکاری پێویسته، وه کوزۆرجار گوتوومه جهسته ی ئینسان به رده وام گۆپانکاری تێدایه. خانه کان ده مرن، خانه ی دیکه شوینیان ده گرنه وه. وه ژیان به ی گۆپانکاری بۆگه ن ده ی، به لام ده ی بزانی، یه که م: چی ده گۆپین؟ دووه م: چۆنی ده گۆپین؟ سێیه م: بۆچی ده یگۆپین؟ چواره م: به چی ده یگۆپین؟

ده ی وه لامی ئه و چوار پرسیاره بدهینه وه: چی ده گۆپین؟ چۆنی ده گۆپین؟ له بهرچی ده یگۆپین؟ وه به دیله که شت چیه وه به چی ده یگۆپی؟ هه میشه گۆپانکاری ده ی له خراپه وه بۆ چاک بی، یاخود له چاکه وه بۆ چاکتر، نه ک هه ر له بهر خودی گۆپانکاری گۆپانکاری بکه ی، دیاره ئه وه شتیکی بی ئه نجامه.

و/ له کاتی خستنه پووی پرۆژه و پێشنیاره کاندایه چاوی بارودۆخی سیاسی و ئابووری خۆمان بکه ی یانی:

وێپای باری درێژی، باری پانیشمان له بهرچاو بێ.

ههیه پرۆژه پێشنیار دهکا، با ئه وشته بکری و
ئهوه بکری، با ئه وهش بکری، به لام ئاگای لی نیه
بودجهی حیزب چهنده، ئیمکانیه تمان چهنده،
ههله وهرجی سیاسییان چۆنه؟ پێویسته ئهوانه
هه مووی بخوینینهوه.

ز/ پێپوونیی ههوتهم و کۆتایی: ههلبژاردنی ئهندامانی
سهکردهایهتی که یهکێکه له پرۆسهکانی نیو کۆنگره،
بریتیه له ئهمانهت پێ سپاردنی خهڵکێک که دهمانهوی
بۆ چوار سالی داهاووه سه ره رشتی ئهم کارو کاروانه
ئیسلامیه بکهن، ئه وهش بریتیه له ئهمانهت پێ
سپاردن، جا خوا (سبحانه و تعالی) له و یاره وه
ده فهرموی: ﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ
أَهْلِهَا...﴾ (النساء: ٥٨)، واته: خوا فهرمانتان پێ
دهکات سپاردهکان به خهڵکی خۆیان بسپێرن. ئیهن

تەیمیه رهحمهتی خوای لیبی و زانایانی دیکه ی بواری
سیاسهتی شه‌رعی، ده‌لێن: لێره‌دا مه‌به‌ست له
ئه‌مانه‌ت به‌ پله‌ی یه‌که‌م ئه‌رك و به‌رپرسیاریتییه‌،
چونکه‌ دوایی ده‌فه‌رموی: ﴿...وَإِذَا حُكِّمْتُمْ بَيْنَ
النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ...﴾ (النساء: ٥٨)، واته‌:
خه‌لکینه! ئه‌مانه‌تی هوکمرانی به‌ خه‌لکی شایسته
بسیپێن، هوکمرانه‌کان ئیوه‌ش دادگه‌ر بن.

ئنجا پێویسته‌ ئاگامان لیبی، که‌ پێ‌سپاردنی
به‌رپرسیاریتی به‌ که‌سێک که‌ به‌ شایسته‌ی نازانی، له‌به‌ر
ناسیاویتی، له‌به‌ر ناوچه‌گه‌ری، له‌به‌ر هاومه‌شپه‌بی،
له‌به‌ر هه‌ره‌ه‌وێه‌ک غه‌یری شایسته‌یی، به‌ خیانه‌ت
داده‌نری، وه‌ هه‌ر کاتیکیش ئه‌مانه‌ت خیانه‌تی تێدا کراو
زایه‌ کرا، ئه‌و شته‌ کۆتای پێدئ.

پێغه‌مبه‌ر (عليه الصلاة والسلام) ده‌فه‌رموی: ((اذا
ضیعت الأمانة فانتظر الساعة، قال: وكيف إضاعتها؟ قال:
اذا وسد الأمر إلى غير أهله فانتظر الساعة)) رواه

البخاري، واته: ههه کاتیك سپارده زایه کرا، چاوه پێی قیامهت بکه- واته قیامهتی ئهوه کارهه که به که سێکی نانههل سپێردراوه-گوتیان: ئهمانهت به زایه دان چۆنه؟ فهرمووی: ههه کاتیك کار به غهیری خه لکی شایستهی خۆی سپێردرا ئهوه (بریتیه له وهتاندن و به زایه دانی ئهوه ئهمانهته) چاوه پێی قیامهت بکه.

ئنجاکه سانیك که ئیمه پێویستمانن بۆ قیاده، له هه موو ئاسته کاندای، چ له سه رکردایه تی، چ له ههه ئاستیکدا، پێویسته ئههلی قوهت و ئهمانهت بن: ﴿...إِنَّ خَيْرَ مَنْ أَسْتَجَرْتَ الْقَوِيَّ الْأَمِينُ﴾ (٢٦) القصص، وه پێویسته ئههلی پارێزکاری و زانیاری بن: ﴿...إِنِّي حَفِيزٌ عَلَيْهِ﴾ (٥٥) يوسف، وه پێویسته ئههلی سه بهرویه قین بن: ﴿وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ﴾ (٢٤) السجدة، به واتایه کی کورت: پێویسته شایسته بن بۆ ئهوه کارهه که پێیان ده سپێرن.

کۆتا قسەم لە خزمەتتەندا ئامادەبووانی بەپێزی
کۆنگرەیی دوووەمی کۆمهڵی ئیسلامیی! ئەوێه که ئێمه
وریا بین، وهك عادهتی دۆزهخییەکان نهکەین،
دۆزهخییەکان خوا (سبحانه و تعالی) له سوورپهتی
(الأعراف) ئایهتی (٣٨) دا له باره یانهوه دهفهرمووی:
﴿...كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعْنَتْ أُخْتَهَا...﴾، واته: ههركاتیك
كۆمهڵێك هاتنه دۆزهخ له عهنت لهوهی پێشێ دهكات.

به ئێ با وریا بین ئەو وهسفه ی که خوا کافرهکان،
مونا فیهکان، موشریکهکان، دۆزهخییەکانی پێ وهسف
دهکات، خۆمانی لێ دوور بگرین، جا ئەم سیفه ته یان
هه سیفه تیکی دیکه، به لکو ههول بدەین ئێمه ئەو
سیفه ته بهرز له خۆماندا بپیننه دی که خوا (سبحانه و
تعالی) شوینکه وتووانی موهاجیران و ئەنصارییەکانی پێ
مه دح دهکات، که دهفهرمووی چی؟ له ئایه تی ژماره
(١٠) ی سوورپه تی (الحشر) دا پاش ئەوهی له ئایه تی (٨) و
(٩) دا باسی کۆچکهران دهکا و باسی پشتیوانان دهکا

دهفه رموی: ﴿وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا
 اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي
 قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٠﴾﴾ الحشر،
 دهلین: پهروهردگارمان له ئیمه و له و برایانه مان خوش به
 که به ئیمانه وه له پیش ئیمه دا را بردون، (له پیش
 ئیمه دا کاریان کردوه، جوه دو جیهادیان کردوه،
 خه باتیان کردوه، خواجه لیمان بیووره) وه بوغزو کینه
 مه خه ره دلمان له بهرامبه ره وانه دا که ئیمانیان هیه،
 (پقمان لییان هه لئه سستی و دلمان پاکه ره وه له ئاستیان)
 پهروهردگارمان تو قدر میهره بانی و قدر به به زه بییت، واته:
 ئیمه ش وای لیکه میهره بان و به به زه یی بین له گه ل
 براکانمان، له گه ل خوشکه کانمان، له گه ل پیشووه کانمان.
 هه لبه ته نه گه ره هندی شتیشم نه بیستبایه که به دور
 له ئینصافم بینی له چه ند که سیك، چه ند که سیکی که م،
 بهرامبه ره به سه رکردایه تی پیشوو مه کته بی سیاسی
 پیشوو، نه م قسه یه ی ئیستام نه ده کرد.

منیش له کۆتاییدا ده‌لێم:

(ربنا اغفر لنا ولإخواننا الذين سبقونا بالإيمان ولا تجعل في قلوبنا غلا للذين آمنوا ربنا انك رؤوف رحيم).

وه داواى لیبوردنم له هه‌موو لایه‌ك هه‌یه، گه‌ردنم ئازادكهن له وه‌قانه‌ی كه‌ هی ئیوه‌یه وه‌ كه‌وتۆته لای من، خوا بمان به‌خشێ، داواى لیبوردن پێشێ له خوا ده‌كه‌م ئنجا له ئیوه، وه ئیوه‌ش هه‌موتان لای منه وه‌ گه‌ردنتان ئازاد بێ، خوا لێتان ببوورێ له هه‌ر كه‌قیكى من كه‌ كه‌وتۆته لاتان.

وصلی الله على محمد و على آله وصحبه اجمعین

والحمد لله رب العالمین.

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

www.alibapir.net

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.

ئەم نامىلىكەيەى بەردەستان دەقى ئەو وتارەيە كە لە
كۆنگرەى دووهمى كۆمەلى ئىسلامى دا وەك
رەپۆرتىكى ئىمانى و سىياسى و فىكرىى بەناوى
مەكتەبى سىياسىيەو پىشكەشم كرد .

شاينى باسە كە لەبەر كەمى كاتى تەرخانكراو
نەگوئجاو بەتېر تەسەلى قسە لەسەر بابەتەكان
بەكەين و زياتر بە كورتى پوختى و گوشراوى قسە
كراو و شەرح و شىكردنەوەى زياترى بابەتەكان
حەوالەى عەقل و سەلىقەى خۆتان و ئەو كتيب و
بەرھەمانەم دەكەم كە لەو بابەتانەو خستوومنەروو .

ameer.maktab@yahoo.com

/AliBapir

/AliBapir

/MediaAmeerOffice

www.alibapir.net